

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 361
14. října 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice

Doporučení Konventu k nízkouhlí-

Regionální debata v Olomouci

Výsledky zasedání Rady pro hospo-

Slyšení kandidátů na členy Evropské komise

Věra Jourová uspěla ve slyšení před

Rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

čeká nás náročný týden, zakončený zasedáním Evropské rady v Bruselu. S přípravou na něj tedy logicky souvisí většina mých aktivit a jednání i práce mého týmu.

Ještě před tím, než v Bruselu ve čtvrtek a v pátek k jednacímu stolu zasednou lídři EU, proběhnou v Lucemburku zasedání Rady EU ve třech formacích. Včera jednali ministři zahraničních věcí o aktuálním dění na mezinárodní scéně. Zaměřili se především na vývoj v Sýrii, včetně turecké invaze na severovýchod země, těžební aktivity Turecka ve východním Středomoří, situaci v Afghánistánu po zářijových prezidentských volbách a během pracovního oběda vedli výměnu názorů s ukrajinským ministrem zahraničních věcí Vadimem Pristajkem. Rada pro obecné záležitosti a Rada pro obecné záležitosti dle čl. 50, které zasedají v Lucemburku dnes, se věnují přípravě zasedání Evropské rady, aktuálnímu stavu jednání o brexitu, rozšíření a procesu stabilizace a přidružení v souvislosti s Albánií a Republikou Severní Makedonie.

K tradičním akcím, které mne vždy ve dnech před Evropskou radou čekají, patří informování evropských výborů obou komor Parlamentu ČR o programu zasedání Evropské rady a pozicích, které na něm bude vláda zastávat. Dále je mou milou povinností seznámit s tímto také velvyslance členských států EU v ČR.

Dnes dopoledne jsem diskutovala se senátory ve Výboru pro záležitosti EU. Kromě Evropské rady jsme hovořili o přípravách předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022 a o výroční zprávě Komise za rok 2018 o používání zásad subsidiarity a proporcionality a o vztazích s vnitrostátními parlamenty. Zítřka ráno navštívím spolu s panem premiérem poslanecký Výbor pro evropské záležitosti, kde povedeme výměnu názorů k programu zasedání Evropské rady a pozicím, které na něm bude vláda zastávat. Poté se přesunu do Hrzánského paláce, kde se tomuto tématu budu věnovat s velvyslanci členských zemí EU.

Čtvrtek a pátek už bude patřit pouze Evropské radě. Lídři mají na programu jednání celou řadu velmi důležitých témat. Jedním z nejvíce sledovaných bude bezpochyby brexit. Během uplynulého víkendu probíhala intenzivní jednání, nicméně zatím jsou ve hře různé scénáře vývoje, včetně možnosti dalšího prodloužení lhůty dle článku 50 SEU. Dalším zásadním bodem bude diskuze o dlouhodobém rozpočtu EU, a to na základě podkladů a výsledků vyjednávání finského předsednictví. V neposlední řadě by se lídři měli spolu se zvolenou předsedkyní Evropské komise Ursulou von der Leyen věnovat strategické agendě a prioritám pro příští institucionální cyklus (2019 – 2024) a také zahraničně politickým otázkám. Jednání to budou bezpochyby velmi náročná.

Doporučení Konventu k nízkouhlíkové mobilitě

Národní konvent o EU vydal doporučení vzniklá na základě kulatého stolu z 27. září 2019, jehož tématem byla nízkouhlíková (čistá) mobilita. Diskuze se zúčastnili zástupci státní správy, akademické, sociální a hospodářské sféry, společně se zástupci evropských institucí, neziskového sektoru, ekologických organizací a dalšími účastníky. Odborným garantem kulatého stolu byla Asociace pro energetickou soběstačnost.

Český Národní akční plán čisté mobility si klade za cíl prostřednictvím rozvoje alternativních paliv v dopravě, podpůrné infrastruktury a obměny vozového

parku snížit emise zdraví škodlivých látek a skleníkových plynů v dopravě. Jeho chystaná aktualizace zohlední ambicióznější pravidla EU, stejně tak jako technologický vývoj posledních let. Inovace a nové technologie spojené s pokročilými generacemi biopaliv, vodíku a elektromobility jsou příležitostí, jak zvýšit kvalitu života ve městech, tak kondici a exportní potenciál českých podniků.

Debata Národního konventu o EU byla rámována čtyřmi základními otázkami. Jaké jsou výhody a nevýhody jednotlivých alternativních pohonů?

/Pokračování na s. 2/

Existuje vhodná kombinace státních a tržních opatření? Pro které sektory průmyslu a cílové skupiny je čistá mobilita nejprínosnější? Jaký dopad bude mít rozvoj infrastruktury pro nabíjení elektromobilů na stabilitu distribuční sítě? Národní konvent o EU vydal na základě diskuze šest doporučení.

Stát by dle těchto doporučení měl důsledně dodržovat technologickou neutralitu a rozvíjet čistou mobilitu také v jiných oblastech, než je osobní doprava, jmenovitě například v kamionové, lodní, či nevozové elektromobilní dopravě. Veřejná doprava by měla být klíčová v otázce čisté mobility, z toho důvodu by také měla být podporována. Dalším z bodů zmíněných v doporučení je potřeba navýšit úsilí ze strany Ministerstva vnitra, Policie ČR a dalších municipalit k zajištění důsledného dodržování platné legislativy týkající se technického stavu vozidel a jejich emisních no-

rem. Pro úspěch vládních politik v oblasti nízkouhlíkové mobility je klíčová dlouhodobá komunikace s veřejností, která by se měla opírat o aktuální data a vyzdvihovat výhody jednotlivých alternativních řešení v oblastech dopravy. Poslední doporučení pak vyzdvihuje potřebu reflexe otázky rozvoje nízkouhlíkových zdrojů v českém národním klimaticko-energetickém plánu, který by měl být v souladu s principem technologické neutrality.

Úplné znění závěrů a doporučení je k dispozici na stránce www.narodnikonvent.eu. Pro další informace o příštích kulatých stolech, podkladové dokumenty a další materiály včetně videí můžete také navštívit účty na sociálních sítích - Twitter: @KonventEU, Facebook: Národní konvent o EU a Instagram: #Narodnikonvent.

/J. Sochor/

Regionální debata v Olomouci > Informace

V úterý 8. října se v Olomouci uskutečnila debata na téma 15 let členství České republiky v Evropské unii. Mezi účastníky, kteří přijali pozvání na debatu pořádanou Úřadem vlády a Stálým zastoupením Evropské komise v ČR, byla komisařka pro vnitřní trh a služby Elzbieta Bienkowska, ministr zahraničí České republiky Tomáš Petříček a náměstek primátora Olomouce, Karel Konečný.

První slovo dostala komisařka pro vnitřní trh, přičemž zdůraznila, že to, co EU drží pohromadě je fakt, že chceme být pohromadě. Přestože by mohlo jít o řečnický obrat, zanechal tento výrok v sále kladnou odezvu, možná i z důvodu, že komisařka na úvod uvedla své tři národnosti; slezskou, polskou a evropskou. Komisařka dále vedla rozhovor v duchu komparace mezi dobou po roce 1989 a od vstupu do EU.

Ministr zahraničí Petříček navázal na komisařku připomenutím roku 1989, neboť letos se nekoná pouze jubileum 15 let v EU, ale rovněž 30 let od pádu komunismu a započetí éry svobodné republiky. Hlavním mottem pro ministra Petříčka se bezprostředně po pádu komunismu stalo heslo „Zpátky do Evropy“. Po období vstupu do EU se zase uplatnila fráze, že musíme evropský dům vytvořit společně. Pro náměstka primátora Olomouce Karla Konečného neznamenal jubileum pouze členství v EU, ale stejně jako polská komi-

sařka viděl věci v širší perspektivě. Připomněl také vstup do NATO a vznik Visegrádské skupiny.

Česká republika dle Bienkowské zaznamenala rozvoj jak v politických, tak v ekonomických záležitostech, kdy zejména při těch ekonomických hrála EU značný přínos. Zároveň však upozornila na fakt, že EU není bankomatem pro výběr hotovosti. Problémem se dle Bienkowské stalo vnímání EU. Zatímco dle jejího názoru je EU vnímána obyvatelstvem právě především jako bankomat, převládnout by měla perspektiva hodnot jako je svoboda, volný pohyb, bezpečí a další. A možná i z toho důvodu je třeba si dle komisařky připomínat rok 89 a jaké hodnoty přinesl.

Ministr Petříček navázal na komisařku slovy, že členství by mělo být kompromisem mezi tím, co státy „dávají a dostávají“. Jednou z největších výhod pro členské státy je, že jsou ve skupině největšího demokratického bloku na celém světě. Oproti éře před rokem 89 České republiky nikdo nediktuje politiku, slovy ministra: „není zde jeden prsten, který vládne všem.“ Členské státy participují na bázi dobrovolnosti.

Ekonomické výhody členství v EU jsou však patrné, i i vzhledem k tomu, že Česká republika stále patří mezi velké příjemce peněz z fondů politiky soudržnosti.

/D. Březina/

Výsledky zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci > Rada

Ve dnech 9. a 10. října se v Lucemburku setkali ministři financí členských zemí EU. Jednání Euroskupiny v rozšířeném formátu se neslo v duchu diskuze o nástroji pro konvergenci a konkurenceschopnost v eurozóně a paralelního nástroje pro ČS mimo eurozónu. V rámci zasedání Rady ECOFIN byla stěžejním tématem diskuze k problematice boje proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Dále se ministři věnovali koordinaci hospodářských politik a přijetí společné pozice EU pro nadcházející mezinárodní jednání ve Washingtonu. Českou delegaci vedla ministryně financí Alena Schillerová.

V předvečer jednání Rady ECOFIN se uskutečnilo zasedání Euroskupiny v rozšířeném formátu, které se zabývalo diskuzí nad dosud nedořešenými prvky nástroje pro kon-

vergenci a konkurenceschopnost v eurozóně (BICC) a paralelního nástroje pro členské státy mimo eurozónu. Stěžejní otázkou dlouhého nočního jednání byla zejména problematika financování nástroje. Bylo dosaženo shody na řadě dosud nedořešených prvků nástroje, zbytek bude řešen v rámci diskuse k Víceletému finančnímu rámci (VFR) 2021-27.

Na samotném zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci ministři rokovali o **implementaci akčního plánu na boj proti praní špinavých peněz (tzv. AML/CFT)**, kdy se členské státy shodly na potřebě zásadního pokroku při odstraňování nedostatků současného rámce. Komise též představila aktualizovanou metodiku pro účely identifikace vysoce rizikových třetích zemí z hlediska AML/CFT. Většina členských států upravenou metodiku uvítala. /Pokračování na s. 3/

Na základě **závěrečné zprávy tzv. Skupiny moudrých osob na vysoké úrovni k evropské finanční architektuře pro rozvoj** vedli ministři obsáhlou debatu. Jasně by la formována potřeba zefektivnění provádění rozvojové politiky EU, jejíž financování by se mělo primárně soustředit do jedné instituce. Kromě toho, se v zprávě uvádí, že je potřebné podniknout více okamžitých kroků na vytvoření silného politického centra v EU a využít rozpočet EU na rozvoj v nadcházejícím VFR jako katalyzátor reformy existujícího systému. Ministři v diskuzi zdůraznili, že je důležité klást důraz na cyklus EU a probíhající jednání o příštím víceletém finančním rámci.

Ministři dále dokončili přípravy na mezinárodní zasedání G20 a IMF ve Washingtonu. V závěru zhodnotili nejnovější činnosti koalice ministrů financí pro opatření v oblasti klimatu. Komise navázala a informovala o vývoji kolem Mezinárodní platformy pro udržitelné finance a možném využití synergií mezi touto platformou a koalici ministrů pro klima.

Česká republika podporuje kroky, které povedou k posílení systému evropského boje proti praní špinavých peněz a

financování terorismu. V posledních letech došlo k významnému vývoji legislativy v této oblasti a k přijetí několika novel tzv. AML směrnice. U poslední novelizace dokonce ještě neuběhla transpoziční lhůta implementace do národních úprav jednotlivých členských států. Současný systém spolupráce mezi finančními zpravodajskými jednotkami považujeme za efektivní. Před otevřením debaty o vyšší centralizaci kompetencí pod nový orgán nebo instituci EU bychom měli nejprve implementovat dříve přijaté směrnice a posoudit jejich účinnost v praxi. Pokud by došlo ke vzniku společného evropského orgánu, je pro ČR zásadní, aby byly jasně vymezeny subjekty, které by spadaly pod jeho dohled. Pro ČR je v tuto chvíli přijatelná pouze varianta, kdy by se centrální evropský dohled vztahoval pouze na subjekty poskytující své služby zásadně přeshraničně, aby nedocházelo k výraznému zasahování do pravomoci orgánů jednotlivých členských států.

/M. Ondičová/

Slyšení kandidátů na členy Evropské komise > Parlament

V Evropském parlamentu pokračovala v uplynulém týdnu slyšení kandidátů na členy EK zvolené předsedkyně Ursuly von der Leyen. Česká kandidátka na post místopředsedkyně EK odpovědné za téma hodnoty a transparentnost, Věra Jourová předstoupila před poslance v pondělí 7. října. Poslanci se také během mini-plenárního zasedání v Bruselu vyjádřili k vývoji brexitu a přijali svůj postoj k dlouhodobému rozpočtu na roky 2021 - 2027.

Veřejná slyšení s kandidáty na komisaře pokračovala v pondělí 7. října s navrženými místopředsedy: českou kandidátkou Věrou Jurovou (detaily přináší samostatný článek tohoto čísla Týdne v EU) a španělským kandidátem na post vysokého představitele EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku Josepem Borrellem. V úterý 8. října pak před výbory předstoupili kandidáti na posty výkonných místopředsedů Komise: Valdis Dombrovskis (hospodářství), Margrethe Vestagerová (digitální agenda a hospodářská soutěž) a Frans Timmermans (Zeľá dohoda pro Evropu a klima). Všichni tito kandidáti prošli bez zásadních výhrad.

Uskutečnila se také dvě opravná slyšení neúspěšných kandidátů z předchozího týdne: Janusze Wojciechowského a Sylvie Goulardové. Zatímco kandidát na komisaře pro zemědělství Janusz Wojciechowski se oproti prvnímu slyšení dočkal mnohem lepších ohlasů a hlasováním ve Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI) nakonec prošel, Sylvie Goulardová, kandidátka na komisařku pro vnitřní trh ani po zodpovězení dodatečných otázek a doplňujícím slyšení poslance Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) nepřesvědčila. Většina poslanců EPP i S&D nadále označovala za slabé nejen odpovědi týkající se portfolio, ale i osobní integrity kandidátky. Francie tak bude muset navrhnout nového kandidáta.

V Komisi Ursuly von der Leyen tak po standardním kole slyšení zůstávají tři uvolněná místa. Kromě francouzské kandidátky jsou to ještě místa po původně navrhovaných

kandidátech, Rovane Plumbové (Rumunsko) a László Trócsány (Maďarsko), kteří neprošli hlasováním Výboru pro právní záležitosti (JURI) z důvodu možného střetu zájmů. Novým maďarským kandidátem na komisaře pro sousedskou politiku a rozšíření se stal Olivér Várheľy, velvyslanec HU při EU, který bude muset opět nejprve projít posouzením výboru JURI a poté čelit slyšení. Rumunsko jako svého druhého kandidáta na post komisaře pro dopravu navrhovalo Dana Nicu (poslanec Evropského parlamentu za S&D). Situaci okolo nominace na člena Evropské komise za Rumunsko nicméně komplikuje pád rumunské vlády premiérky Viorici Dancilaové.

Ve dnech 9. a 10. října proběhlo **mini-plenární zasedání EP** v Bruselu. Poslanci během něj diskutovali o tématech, která budou předmětem jednání Evropské rady, které se uskuteční 17. a 18. října - brexit, klimatická politika a víceletý finanční rámec na období 2021 – 27. Poslanci v nelegislativním usnesení k víceletému finančnímu rámci potvrdili vyjednávací pozici předchozího Evropského parlamentu z listopadu 2018, vyzvali Komisi, aby vypracovala plán pro případ pozdního schválení VFR a požádali o analýzu dopadů červencových politických slibů zvolené předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyenové na dlouhodobý rozpočet EU. Evropský parlament také přijal nelegislativní usnesení k problému dezinformací a zasahování zahraničních aktérů do voleb v členských státech i na úrovni EU. Vyjádřil v něm hluboké znepokojení nad vysoce nebezpečnou povahou ruské propagandy, která je hlavním zdrojem dezinformací v Evropě. Další plenární zasedání se uskuteční ve dnech 21. – 24. října 2019 ve Štrasburku, EP během něj má hlasovat o své podpoře nastupující Evropské komise Ursuly von der Leyen. Vysoký počet odmítnutých kandidátů na komisaře může ale způsobit zdržení oproti plánovanému termínu.

/J. Linková/

Česká kandidátka na místopředsedkyni Evropské komise Věra Jourová v pondělí 7. 10. úspěšně absolvovala slyšení před poslanci Evropského parlamentu. Po svém tříhodinovém vystoupení pořádaném výbory AFCE (ústavní záležitosti) a LIBE (občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci) získala podporu všech koordinátorů politických skupin. Do funkce by spolu se zbytkem úspěšných kandidátů měla nastoupit poté, co celou Komisi schválí plénum Evropského parlamentu.

Věra Jourová, která by v novém kolegiu měla zodpovídat za **portfolio hodnot a transparentnosti**, ve svém úvodním projevu připomněla třicetileté výročí pádu komunistických režimů ve střední a východní Evropě. Zdůraznila, že prosazování svobody a dodržování hodnot by mělo evropské státy spojit, a nikoli být důvodem jejich rozepří. Shrнула, že během svého mandátu se hodlá soustředit na tři pilíře: demokratizaci EU, vyrovnání se s riziky digitalizace a prosazování základních práv. Jako cíl si stanovila učinit EU transparentnější, demokratičtější, odolnější vůči hrozbám a schopnou dodržovat vlastní hodnoty.

V prosazování principů **právního státu** bude česká komisařka úzce spolupracovat s komisařem pro spravedlnost Didierem Reynders, přičemž naváže na práci dosavadního komisaře zodpovědného za vládu práva Franse Timmermanse. Jourová podpoří vznik každoročního přezkumu stavu dodržování zásad právního státu (tzv. Annual Rule of Law Cycle), v rámci kterého by měla být každoročně monitorována institucionální rovnováha, rovnováha moci, nezávislost justice, korupce, svoboda média a jejich pluralismus ve všech členských státech. K monitorování právního státu by mohl přispět i nově zřízený nezávislý poradní etický orgán.

Jourová dále zmínila, že během plánované konference

o budoucnosti Evropy se bude věnovat iniciativě **New Push for European Democracy**, jež bude zahrnovat ochranu voleb, volební zákon, nezávislost médií a podporu základních práv. V rámci konference, která by měla být zorganizována již v příštím roce, by chtěla vytvořit odbornou **pracovní skupinu zabývající se možnostmi reformy výběru vedoucích představitelů EU**. Při přípravě návrhu nadnárodních kandidátních listin do voleb do Evropského parlamentu se zaměří na hledání vhodného aritmetického systému, který by nezvýhodňoval žádné členské státy. V kontextu demokratizace EU Jourová hovořila také o zvyšování transparentnosti rozhodování unijních institucí, ke kterému by měla přispět mimo jiné revize rejstříku transparentnosti.

V otázce **dezinformací** Jourová zdůraznila, že EK ani jiný orgán nesmí rozhodovat o tom, co je a není pravda. V rámci akčního plánu pro demokracii se hodlá zaměřit zejména na dezinformace vypouštěné před volbami, dezinformace vypouštěné politickými stranami, transparentnost politické reklamy či na odpovědnost digitálních platforem za obsah. Na ochranu plurality médií a novinářů zvažuje například vytvoření tísňové linky pro novináře nebo podporu novinářské činnosti skrze program Kreativní Evropa.

Jourová s poslanci během slyšení dále diskutovala o ochraně svobod a práv (mj. týkajících se shromažďování a protestů), boji proti rasismu a antisemitismu či dialogu s církvemi a neziskovými organizacemi.

Reakce na výkon Věry Jourové ze strany europoslanců byly vesměs pozitivní. Jourová podle nich vystupovala profesionálně, sebejistě a připraveně. Poslanci se během slyšení soustředili primárně na obsah portfolio a potenciálně výbušné otázky týkající se české vnitřní politiky během slyšení zazněly pouze okrajově.

/K. Votavová/

Rámcové pozice schválené > Informace

Rámcová pozice k sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - **Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů**

(vypracovalo Ministerstvo zemědělství)

Rámcová pozice k sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - **Posílení opatření EU na ochranu a obnovu světových lesů**

(vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

Program evropských institucí, 15. až 22. října > Informace

Rada pro zemědělství a rybnářství 14.-15. října

Ministři zemědělství států EU se 14. a 15. října 2019 sejdou v Lucemburku na zasedání Rady pro zemědělství a rybnářství. ČR bude zastupovat ministr Miroslav Toman.

Rada pro obecné záležitosti a Rada pro obecné záležitosti dle čl. 50 , 15. října

Ministři se budou věnovat tématu rozšíření a procesu stabilizace a přidružení v souvislosti s Albánií a Severní Makedonií. Dále v rámci přípravy říjnové Evropské rady proběhne diskuse o druhé verzi návrhu závěrů. Rada se bude věnovat také implementaci závěrů Evropské rady.

Finské předsednictví bude rovněž informovat o semináři k transparentnosti, který proběhl 24. září v Bruselu.

Evropská rada 17 - 18. září

Ve dnech 17. a 18. října 2019 proběhne v Bruselu pravidelné zasedání Evropské rady (ER). ČR bude na jednání zastupovat předseda vlády Andrej Babiš. Mezi očekávaná témata jednání patří vystoupení Spojeného království z EU, víceletý finanční rámec (VFR), institucionální otázky, klimatická politika a další otázky. Druhý návrh závěrů ER byl členským státům distribuován dne 14. října 2019. Na zasedání Rady pro obecné záležitosti dne 15. října proběhne k tomuto návrhu debata.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 361 týden od 7. do 13. října 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz